

Områdeplan for musikk 2016

Beskrivelse av feltet

Staten har historisk brukt midler på etablering og utvikling av musikkinstusjonene: orkestrene, operaen og musikkutdanningene. Musikkpolitikken tok ansvar for aktører som videreførte den vestlige kunstmusikken. Fra og med midten av forrige århundre har en i politikken i økende grad anerkjent og institusjonalisert flere musikkuttrykk og utviklet nye arenaer og former for formidling. Ett eksempel er NRK som innlemmet tradisjonsmusikk, kammermusikk, populærmusikk, samt en rekke musikalske uttrykk fra ulike kulturer internasjonalt. Et annet eksempel er innlemmelse av jazz og tradisjonsmusikk i høyere musikkutdanning. Etableringen av Rikskonsertene, festspill- og festivalinstusjoner, samt utbyggingen av regionale kulturhus har også spilt en viktig rolle i å øke mangfoldet i musikkulturen og øke tilgjengeligheten av musikk på høyt nivå på konsertscenene.

Musikkutdanningen på høyere nivå har bidratt til anerkjennelse og profesjonalitet i ulike sjangre som jazz, ulike former for populærmusikk og tradisjonsmusikk, høgskoler og private utdanninger (Ole Bull på Voss, akademiet i Rauland, NISS, med flere). Med nye utdannede musikere og betydelig musikkproduksjon i mange sjangre utenfor orkesterinstusjonenes repertoarer, ble det behov for mer offentlig og privat finansiering og en kulturpolitikk for det frie feltet.

Midler til musikk kanalisert gjennom Norsk kulturråd har fremmet aktivitet og utvikling innenfor et mangfold av musikktyper, sjangre og har stimulert musikkbransjen. Kulturrådet har, blant annet sammen med Rikskonsertene, kunnet virke dynamisk ved å stimulere det som er nytt og har høy kvalitet gjennom flere tiår. Midlene har gjort det mulig å skape og produsere et mangfold av profesjonell musikk med høy kvalitet, også utenfor de store musikkinstusjonene.

Kulturrådets ansvar og rolle på musikkområdet

Kulturrådet innfrir nye finansieringsbehov og stimulerer til utvikling i det frie feltet i musikklivet. Kulturrådet har ansvar for å opprettholde og utvikle et mangfold av kvalitetsuttrykk som kunne blitt marginale uten offentlige tilskudd. Tilskuddsordningene virker også inn på bransjeøkonomien.

Produksjon og formidling

Kulturrådets tilskuddsordninger skal fremme aktivitet og utvikling innenfor hele bredden av produksjon, formidling og dokumentasjon av musikkformer. Det gjelder komponert og utøverprodusert musikk, framføringstradisjoner og -praksiser, og bevaring og nyfortolkning av

musikkarven. Finansieringen bidrar til at profesjonelle musikere og komponister kan utvikle sitt talent, kunstnerskap og virksomhet. Kulturrådet støtter et bredt felt av komponering og produksjon fra tilskuddsordningen for bestillingsverk og musikkproduksjon innenfor alle musikksjangre. Det gis også tilskudd til utøvernes *formidling* av verk og produksjoner gjennom tilskuddsordningen for musikere og musikkensembler. I sjangre og uttrykk innenfor improvisert musikk, tradisjonsmusikk og populærmusikk skapes musikken i større grad gjennom utøving og samspill, improvisasjon, studioproduksjon eller komposisjon basert på digital produksjon og bearbeiding av lyd. Kulturrådet legger vekt på at musiker- og ensemblestøtte også skal gi rom for utøver- og samspillsbasert skaping av musikk.

Fra 2000 til 2015 har Kulturrådet fått betydelig økning av midler til programmering på arrangør- og festivalfeltet. Tilskuddsordningen for musikkfestivaler og midler til arrangør- og utøverstøtte ble overført fra Rikskonsertene, og Kulturrådet har utviklet disse ordningene til sjangerovergripende tilskuddsordninger. Kulturrådet har fått et økt ansvar for utvikling på arrangørfeltet slik at musikkproduksjon på høyt nivå kan formidles på mange typer arenaer. Fra og med 2016 er festivalene i knutepunktordningen overført til Norsk kulturfond og musikkfestivaler, tverrfaglige festivaler og festivaler på andre kunstområder vil bli innarbeidet i Kulturrådets ulike former for festivalstøtte.

Driftsstøtte

Kulturrådet gir tilskudd til drift av organisasjoner, faste virksomheter og samarbeidsnettverk (tidligere tilskuddsmottakere på post 74). Kulturrådet har ansvar for å følge opp at driftsstøttemottakerne utvikler virksomhetene i tråd med sine faglige målsetninger.

Mål og hovedsatsinger

I tråd med rådets strategi og målene i lov om Norsk kulturråd har Kulturrådet på musikkområdet mål om styrking av mangfoldet av musikkproduksjon på et høyt nivå, øke tilgjengelighet og formidling av musikkuttrykkene for publikum, samt utvikle kunnskap og kompetanse om musikkfeltet.

Utvikling av musikkproduksjon og formidling

Kulturrådets tilskudd skal gi gode vilkår og utviklingsmuligheter for skapende virksomhet, produksjon og utøvelse på musikkfeltet. Kulturrådet skal også identifisere og stimulere til et mangfold av kvaliteter slik de oppstår og utvikles, gjennom nyskaping, gode og nye formidlings- og distribusjonsformer, forsøksvirksomhet, vesentlig debatt og kritikk, nye medier og arenaer, samt endrede bransjevilkår. Det er også et mål å bidra til prosjekter som vil dokumentere musikkproduksjon, utøvertradisjoner og den musikalske arven gjennom tilskudd til bearbeiding av materiale som kan innspilles, editeres eller digitaliseres.

Tilskudd til arrangører og festivaler er viktige for å gjøre musikk innenfor alle sjangre på et høyt nasjonalt og internasjonalt nivå tilgjengelig for et størst mulig publikum. De ulike arenaene og arrangørene er forutsetning for at mangfoldet av musikkproduksjon kan møte publikum og få betydning for enkeltmennesker og samfunnet. I tråd med Kulturrådets strategi, med satsing på infrastruktur, arenaer og formidling, skal man på musikkområdet se hele arrangørfeltet i sammenheng og bidra til at ulike typer arrangører og festivaler får mulighet til å utvikle og profilere seg med programmering på et høyt nivå. En vil prioritere helårsarrangører og andre med stort konsertomfang, men det er samtidig et mål å fremme utvikling av mangfoldet gjennom tilskudd til nye arrangører og arrangører på mindre steder.

Kunstnerøkonomi og produksjon på profesjonelt nivå

Tilskuddene fra Kulturrådet skal bidra til at kunstnere på musikkfeltet har profesjonelle produksjonsbetingelser og økonomiske rammevilkår. Det er et mål å gi tilstrekkelig finansiering slik at prosjekter som får tilskudd blir realisert, og å prioritere prosjekter som honorerer kunstnere på et profesjonelt nivå. Dette er viktig ettersom prosjektene har utfordringer med økt pris- og kostnadsnivå: økningen i honorarer og satser, reisekostnader i utkantstrøk, tap ved lavt platesalg og lave vederlag ved strømming, samt nye krav til administrasjon. Det økte kostnadsnivået har en tendens til først å gå utover kunstnerens honorarer.

Barn og unge

Musikkproduksjon og innspillingsprosjekter for barn og unge har vært og er et satsingsområde i Kulturrådet. Musikk har en stor uttrykksmessig og kulturell spennvidde og tar stor plass i barn og unges kultur og livsverden. Når kunstområdene i Kulturrådet har fått overført midler og faglig ansvar for tilskudd til kunst for og med barn og unge ser musikkutvalgene mulighet til å utvikle kunnskap og forståelse for hvordan musikk av høy kvalitet kan gi kunsterfaringer for unge både som publikum og deltakere i kunstprosjekter. Ett av formålene med tilskudd til musikkprosjekter er at det blir produsert og formidlet musikk med høy kvalitet til barn og unge. Det må gis særlig oppmerksomhet til ulike og nye måter barn og unge kan involveres som subjekter i skapende musikalsk produksjon og musikkformidling i samarbeid med profesjonelle kunstnere. Kulturrådet vil se spesielt på behovet for at musikkarrangementer og arenaer er åpne for og tar et faglig ansvar for barn og unge.

Kunnskap om feltet og bransjen – virkning av finansieringen

Musikksøknadene vurderes på et faglig grunnlag ut fra en bred og sammensatt kompetanse i utvalg, råd og fagadministrasjon. Kulturrådet må også videreføre dialogen med musikkfeltet. En må supplere kompetansen i Kulturrådet med kunnskap og forskning om tendenser i feltet, som grunnlag for utvikling, samordning og forenkling av tilskuddsordninger. Kulturrådet må skaffe kunnskap om bransjen og hvordan tilskuddene virker på utvikling av økonomien og på feltet. Det gjelder særlig spørsmål om musikkens tilgjengelighet for publikum, arrangørfeltet, publisering og distribusjon av innspilt musikk. Kulturrådet vil initiere ett eller flere utrednings- og kunnskapsprosjekter for å kartlegge og analysere arrangørfeltet og fonogramfeltet.

Virkemidler, støtteordninger og økonomi

Fagområdets avsetning siste tre år:

Fagområde	2016	2015	2014
Musikk	355 319 000	257 000 000	177 397 000

Kulturrådet bidrar med tilskudd til både produksjons- og formidlingssiden i musikkfeltet. Viktige ordninger for arrangører/festivaler og for publisering av innspilt musikk sikrer at musikken møter og får betydning for et stort publikum. Dette igjen skaper spredning og balanse i den offentlige finansieringen, slik at makten til å definere kvalitet og å avgjøre hvilke prosjekter som blir realisert blir fordelt mellom de som gir tilskudd (Kulturrådet, øvrige fond og støtteordninger, sponsorer, mm.), de som gir oppdrag (arrangørene) og publikum.

Tilskuddordninger for skapende virksomhet, innspilt musikk, og andre musikktiltak

Bestillingsverk og musikkproduksjon: Tilskudd til honorar og kostnader til komponister og utøvere for verk og musikkproduksjoner for utøvere, orkestre og andre virksomheter som framfører verk for publikum.

Innspilling: Tilskudd til innspilling av musikk innenfor særlige områder: partiturmusikk, orkesterverk og elektroakustiske komposisjoner av komponister i Norge, kvalitetsproduksjoner for barn og unge, innspillinger som dokumenterer utøvertradisjoner, samt innspillinger som dokumenterer et kulturelt mangfold i Norge.

Publiseringsstøtte for musikkutgivelser: Bidra til en bred produksjon og distribusjon av kvalitetsfonogrammer på alle plattformer med musikk av opphavsmenn/utøvere i Norge.

Andre musikktiltak - prosjektstøtte: Tilskudd til prosjekter som faller utenfor Kulturrådets øvrige støtteordninger på musikk, samt til forsøksvirksomhet og ulike dokumentasjons- og formidlingsprosjekter, som prosjekter for og med barn og ungdom, seminarvirksomhet, workshoper, bransjetreff og noterestaurering.

Tilskudd til turné- og konsertformidling for utøvere

Musiker- og ensemblestøtte: Ordningen gir mulighet til at utøvere, grupper, orkestre, kor og vokalsembler i ulike sjangre kan innløse et potensial for å produsere og framføre musikk på høyt nivå. Kunstnerne i musikklivet ønsker gjerne å bosette seg i de store byene med produksjonsmiljøer og musikkutdanninger, men konserterer i distrikter over hele landet og i utlandet. Det er et spesielt behov for å prioritere tilskudd til store instrumentalensembler, og til scenisk konsertproduksjon for større arenaer med større publikum (kulturhusene, større konsertscener og spillesteder med krav til profesjonell produksjon med lyd, lys, produsent, m.m.).

Tilskudd til arrangørvirksomhet

Festival- og helårsarrangører:

Arrangørordningene bidrar til å utvikle arenaer for utøverne og til at et mangfold av musikkproduksjoner blir tilgjengelige for et stort publikum. Etter nedleggelsen av Rikskonsertenes offentlige konserter er midler overført til Kulturrådets tilskuddsordninger. Og fra 2016 er festivalene i knutepunktordningen overført til Norsk kulturfond. Rådet har med dette fått et større ansvar for hele bredden i arrangørfeltet, blant annet for et økt antall helårsarrangører og tilskudd til lokale og regionale kulturhus. Siden 2005 har Kulturrådet også en tilskuddsordning for kirkemusikk som har som formål å utvikle kirken som konsertarena og fornye musikkarbeidet i kirken. Kulturrådet har fått utredet kirkemusikkfeltet av Telemarksforskning. Kirkemusikkordningen er også vurdert i utredningen, og Kulturrådet vil gå gjennom innretning av ordningen i 2016. De samlede tilskuddene til arrangør- og festivalfeltet virker inn i bransjeøkonomien og bidrar til økt formidling og økt mangfold av musikkproduksjoner på arenaene.

Samordning, forenkling og tilpasning av tilskuddsordningene

Musikkavsetningen har og har hatt enkelte overlappende ordninger. Det skyldes blant annet at noen er politisk initiert og lagt til Kulturrådet. I 2016 er tilskuddsordningene for musiker og for musikkensemble slått sammen. Det samme er tilskuddsordningen for bestillingsverk og tilskudd til musikkproduksjon.

Musikkutvalgene vil fortsatt se på mulighet for å slå sammen og tilpasse ordninger for å gjøre dem mer treffsikre og effektive. Det gjelder først og fremst en bedre tilpasning til dagens ulike måter å produsere og formidle musikk på. Samtidig med en tiltagende spesialisering og profesjonalisering i ulike ledd og støttefunksjoner for kunstnerne produksjon, ser man tendenser til at kunstnerne selv oftere opptre i ulike roller i å skape en virksomhet, som arrangører eller produsenter, eller ved at de etablerer egne selskap for utgivelse av musikk. Endringer i ordningene skal åpne for at flere ulike aktører kan initiere og gjennomføre prosjekter.

En forutsetning for tilpasningene er at eksisterende formål og tilskuddsmuligheter opprettholdes. Det er også et mål å videreutvikle differensieringen innenfor ordningene mellom kortsiktige prosjekttilskudd og langsiktig virksomhetsstøtte.

Fagutvalg og søknadsvurdering

Kulturrådet har tre musikkutvalg:

Faglig utvalg for musikk

Utvalget har ansvar for overordnede saker som områdeplaner, fordelingsbudsjett og retningslinjer for tilskuddsordninger. Det behandler søknadene til ordningene for bestillingsverk og musikkproduksjon, andre musikktiltak, og driftstøttesøknadene for musikkvirksomhetene i Kulturfondet.

Musikkutvalget for musiker- og ensemblestøtte

Utvalget behandler søknadene til Tilskuddsordningen for musiker- og ensemblestøtte som ble slått sammen i august 2016.

Musikkutvalget for arrangørstøtte:

Behandler søknader til tilskuddsordningen for musikkfestivaler, tilskuddsordningen for arrangører og tilskuddsordningen for kirkemusikk.

Musikkutvalget for innspillings- og publiseringsstøtte:

Behandler søknader til tilskuddsordningen for publiseringsstøtte og søknader om innspilling.

Utvalgene er sammensatt slik at hvert utvalg har kompetanse innenfor alle sjangerområder og de gjeldende bransjeforholdene for hver av ordningene.